

02.11.2011.

Skaidrojums par no izpildītāja saņemtajām vai ieturētajām soda naudām ES fondu projektos

Kādos gadījumos soda nauda uzskatāma par zaudējumu kompensāciju?

Šajā gadījumā ir jānodala divas lietas:

- a) Iepirkuma līgums ar izpildītāju, kura ietvaros saņemta nauda vai ir izmaksas ieturējums dēļ soda naudas no izpildītāja, bet
 - i) Finansējuma saņēmējs nevar pamatot, ka darbu izpildes/ piegādes kavējumu dēļ finansējuma saņēmējam ir radušies zaudējumi, šī nauda ir uzskatāma par projekta ieņēmumiem un par to ir jāsamazina gan līguma, gan projekta summa (attiecināmās izmaksas).
Piemēram, ir piegādātas izstrādātās brošūras vajadzīgajā apjomā utml., bet nav termiņā – zaudējumi Pasūtītājam nav radušies.
 - ii) Finansējuma saņēmējs var pamatot, ka darbu izpildes/ piegādes kavējumu dēļ finansējuma saņēmējam ir radušies zaudējumi, šī nauda nav uzskatāma par ieņēmumiem, bet par zaudējumu kompensāciju. Šajā gadījumā nav jāsamazina projektu attiecināmo izmaksu summa, bet līguma summa tiek samazināta. Ja finansējuma saņēmējs samaksāja izpildītājam mazāk, tad ietaupītais finansējums varētu tikt pamatotos gadījumos novirzīts citām projekta aktivitātēm, kas plānotas projektā. Ja projekta mērķu sasniegšanai šis finansējums nav nepieciešams, tad ir jāveic līguma grozījumi projekta finansēšanas plānā, samazinot projekta kopējās attiecināmās izmaksas.
Piemēram, ir piegādātas izstrādātas nekvalitatīvas brošūras vajadzīgajā apjomā, bet nav termiņā – zaudējumi Pasūtītājam ir radušies, jo nācās samaksāt vēl vairāk citam, lai pārstrādā vai pret Pasūtītāju pašu ir citas sankcijas par tālākā termiņa kavēšanu.

Vēršam uzmanību uz to, ka ieraksts pieņemšanas – nodošanas aktā automātiski nenozīmē, ka šī soda nauda ir uzskatāma par zaudējumu kompensāciju, ar ko pamatot projekta kopējās attiecināmās summas nesamazināšanu. Rūpīgi ir jāpārbauda un zaudējumi finansējuma saņēmējam ir dokumentāli un faktiski jāpierāda.

Dokumenti, kas pierādītu zaudējumus šajā un līdzīgos gadījumos, būtu par izmaksu attiecināmību pieprasīti un pieņemami izmaksu / izdevumus attaisnojošie un pamatojuma dokumenti, tādi kā pieņemšanas – nodošanas akti, akts vai ziņojums, tāme, kurā būtu minēti papildu darbi un to izcenojums, kas

nepieciešami, lai nodrošinātu minimālās ielas funkcionēšanas prasības, rēķini, čeki par darbu veikšanu, nodrošinot skaidru izsekojamību tam, ka konkrētās izmaksas attiecināmas uz konkrēto zaudējumu kompensāciju. Jāņem vērā, ka zaudējumu kompensācija iespējama tikai tādā apmērā, par kādu ir atbilstoši pierādāmi izmaksu attaisnojoši dokumenti.

Ja ieturētais finansējums ir soda nauda, vai tā ir jāieskaita budžetā vai 80.00.00 programmā un pēc tam jāpieprasa no jauna, jo šis finansējums nav projekta neattiecināmās izmaksas?

No naudas plūsmas viedokļa atbrīvojušais finansējums ir ieskaitāms valsts budžeta ieņēmumiem, ja tas tika izmaksāts finansējuma saņēmējam iepriekšējos gados. Ja šie līdzekļi tika pārskaitīti finansējuma saņēmējam kārtējā gadā, tas atbrīvojušos finansējumu var atskaitīt 80.00.00. programmā vai arī starpniekinstitūcija to var izmantot citiem projektiem/ aktivitātēm vai arī tam pašam projektam (ja, piemēram, budžetā nebija ieplānoti visi nepieciešamie līdzekļi un tik un tā bija plānots pieprasīt naudu no 80.00.00. programmas).

Kā projekta attiecināmo izmaksu samazinājums ir atspoguļojams projektā (t.sk. sadalījumā pa gadiem)?

Attiecībā uz šāda ietaupītā finansējuma vai saņemtās soda naudas (par kuru samazina projekta izmaksas) atspoguļošanu projektā: projekta izmaksas samazina tajā gadā, kad radies šis ietaupījums vai saņemtā soda nauda (attiecīgi labojumi jāievada arī ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības informācijas sistēmā), ja nav papildus kompensējošie izdevumi.

Proti, projektā jāatspoguļo tas, kas reāli notiek – *piemēram, pēc būtības fiziski piegādātas sliedes plānotajām apmērā un kvalitātē, bet dēļ tā, ka nav termiņā, sanāk ir lētāk, jo soda nauda reāli ir tīrais ieņēmums finansējuma saņēmējam, bet sods izpildītājam par nosacījumu neievērošanu.*